

BIBLIOGRÁFIA

A magyar nyomda-, könyv-, sajtó- és könyvtártörténeti szakirodalom 1988-ban

Rövidítések:

Írás és könyv	= Írás és könyv. A Magyar Bibliofil Társaság Évkönyve
It	= Irodalomtörténet
ItK	= Irodalomtörténeti Közlemények
Kvt	= Könyvtáros
Magyarsághoz	= Magyarsághoz. A Magyarsághoz Csoport évkönyve
MG	= Magyar Grafika
MS	= Magyar Sajtó
MKsz	= Magyar Könyvszemle
Mozaikok	= Mozaikok Csongrád Város Történetéből
Nederlanders en Hongaren	= Nederlanders en Hongaren ontmoetingen tussen twe volken. Geredigeerd door István Heimlich Budapest Unie van Hongaarse Boekuitgevers en Boekverspreiders 1987
A Nemzetközi	= A Nemzetközi Munkásmozgalom Történetéből Évkönyv 1988
A reneszánsz szimbolizmus	= A reneszánsz szimbolizmus. Ikonologia, emblematika, Shakespeare. Szerkesztette Fabiny Tibor, Pál József, Szónyi György Endre. Szeged 1987

Bibliográfiák, katalógusok, repertóriumok

- BAKONYI Ferencné—GÁBOR Iván—TÓTH SZÖLLŐS Zsuzsa: Az Állatorvostörténeti Könyvgyűjtemény régi magyar és magyar vonatkozású könyvei, 1574—1850. Bp. 1987, ÁTE. 123 p. ill. (Az Állatorvostudományi Egyetem Központi Könyvtárának kiadványai 2.)
- BAKONYI Karola: Reáltanodai, reáliskolai és reál-gimnáziumi tankönyvek, 1867—1945. Bp. 1987, OPKM. VIII, 96 p. (Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum kiadványai. Kötetkatalógusok.)
- BAKONYI Karola—POZSÁR Istvánné: Nemzetiségi tankönyvek, 1867—1948. Bp. 1988, OPKM. XVI, 579 p. (Az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum kiadványai. Kötetkatalógusok.)
- BALÁS Endre: Az Ének-Zene Tanítása repertórium (1958—1982) = Az Ének-Zene Tanítása 1983. 3. 97—152.
- CZÉRE Gyöngyvér: Világ. Repertórium (1913—1914). Bp. 1988, Petőfi Irodalmi Múzeum. 383 p.
- DIPPOLD Péter: A Történelmi Szemle repertóriuma 1959—1982. I—XXV. évfolyam. Bp. 1988, Akadémiai Kiadó. 223 p.
- GYULAY Ferenc—DOMOKOS Attila: Statisztikai Szemle. Repertórium 1973—1982. = Statisztikai Szemle 1988. 8—9. melléklet 1—124.
- HELTAI János: A magyar könyv-, könyvtár-, nyomda- és sajtótörténeti szakirodalom 1987-ben. = MKsz 1988. 4. 315—328.
- HORVÁTH Lilla: A Műhely első tíz évfolyamának repertóriuma. = Műhely 1988. 1. melléklet 1—28.
- KANOZSAYNÉ KARÁCSONY Ágnes—TÓTH Éva: A

Párttörténeti Közlemények repertórium 1955—1987. Bp. 1988, MSZMP KB Párttörténeti Intézet 127 p. (A Párttörténeti Közlemények különszáma)

KÁTAI Judit—LAKATOS Anikó: A Csongrádi Proletár bibliográfiája = Mozaikok 1987. 195—230. (Repertórium 1919. 3. rész)

KENDÉNE PALÁGYI Erzsébet: Magyar Nemzet: 1938. augusztus 25.—1944. március 22. Repertórium. Bp. 1988, Petőfi Irodalmi Múzeum. 452 p.

NÁSZ János: Szépirodalmi írások a Dolgozók Lapjában, 1946—1985. Repertórium. Tatabánya 1987, József Attila Megyei Könyvtár. 327 p.

SASI Margit: Középtanodai tankönyvek, 1867—1905. Bp. 1987, OPKM. 66 p. (Az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum kiadványai. Kötetkatalogusok.)

SASI Margit: Tanítóképzői és óvónőkészítő tankönyvek, 1868—1945. Bp. 1987, OPKM. VIII, 109 p. (Az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum kiadványai. Kötetkatalogusok.)

SIPOS Csaba: Az „Útközben” repertórium, 1967—1986. Kaposvár 1987, Togliatti Megyei Könyvtár. 132 p. (Somogyi bibliográfiák)

SZABÓ György: A Dunántúli Református Egyházkerület Nagykönyvtárának (Pápa) kéziratkatalogusa: 1850 előtti kéziratok. Bp. 1987, Országos Széchényi Könyvtár. 232 p. (Magyarországi egyházi könyvtárak kéziratkatalogusai 6.)

TÓTH Pál: A „Péché Antal” Miniatúrkönyv-gyűjtők Klubja kiadványainak bibliográfiája. [Hely nélkül] 1988. 80 p. ill.

Cenzúratörténet és más jogi szabályozások

BELLÉR Judit: A sajtórendészeti ellenőrzés alakulása az első világháborút követő években (1919—1921) = Fialat Oktatók Műhelytanulmányai 8. 1985. [1988.] 21—67.

BOZÓKI András: A sajtónyilvánosság jogi keretei a Horthy korszakban = Fialat Oktatók Műhelytanulmányai 8. 1975. [1988.] 110—178.

BUDAI BALOGH Sándor: Szabó Dezső a Magyar Nemzetben. Amit a cenzúra nem engedélyezett. = Literatúra 1986. 3—4. 309—332.

CSÁKI Pál: A ponyvairodalom megrendszabályozása az 1940-es évek elején = MKsz 1988. 1. 41—53.

DOMBRÁDY Lóránd: A hadsereg törekvései a színházi cenzúra bevezetésére a harmincas évek első felében = Valóság 1988. 1. 52—65.

NAGY Erzsébet: Iparosok naptára. 1843. Egy megvalósulatlan kísérlet = MKsz 1988. 4. 303—304.

VADÁSZNÉ SANDI Éva: Cenzúra és népoktatáskritika a reformkorban = Magyar Pedagógia 1987. 3. 283—301.

VÉRTESI Miklós: Mit olvashattunk és mit nem? 1. Ajánló és tiltó könyvjegyzékek 1944-ig. 2. Ajánló és tiltó könyvjegyzékek 1945 után = Kvt 1988. 3. 169—176; 5. 305—309.

Papírtörténet

KARCZAG Gábor: Gondolatok a papírról (antológia kísérlet) I—III. Bp. 1987—1988, Papír- és Nyomdaipari Egyesület. 3 db. (Papíripari Hagyomá-

nyok Védelmét Szervező Bizottság 20—22. sz. közleménye)

Nyomdatörténet

15. század

BORSA Gedeon: A hazai ősnymtatványok példányai = MKsz 1988. 2—3. 95—139.

BORSA Gedeon: A hazai ősnymtatványok változatai = MKsz 1988. 1. 1—19. ill.

BORSA Gedeon: Hess betűöntvényeinek mérete és az ebből levonható következtetések = MKsz 1988. 4. 235—247.

CSENKI Éva: Egy ősnymtatvány restaurálásáról = Írás és könyv I. 1987. 105—116. ill.

16. század

KATHONA Géza: Bornemissza Péter névbejegyzése a wittenbergi anyakönyvben = ItK 1987/88. 1—2. 90—91.

KIRÁLY Péter: Bakfark Lantkönyve utánnomásának egy változata = MKsz 1988. 1. 64—66. ill.

KRICSFALUSSY Istvánné: Huszár Gál 1512—1575. Debrecen 1988. 27 p. ill. [Ajánló bibliográfia.]

KUNTÁR Lajos: Sylvester János 1504(?)—1552 = Vasi Szemle 1988. 3. 357—359.

KUNTÁR Lajos—NAGYNÉ PIROSKA Lilla: Sylvester bibliográfia. Sárovar—Szombathely 1987. 77 p.

V. MOLNÁR Zoltán: Sylvester János hatása a magyar irodalmi nyelvre = Vasi Szemle 1988. 3. 360—365.

SOLTÉSZ Zoltánné: Lappangó könyvkincseinkről. = Írás és Könyv I. 1987. 51—60. ill.

17. század

DOMÁNYHÁZI Edit—HERNER János: RMNy 1214 = MKsz 1988. 4. 284.

HAIMAN György: Miklós Tótfalusi Kis, designer of the type „Janson” = Netherlanders en Hongaren 44—47.

HAJDU Demeter Dénes: Művelődési hatások az erdélyi fejedelemségben. = Dunatáj 1988. 2. 33—42.

HAJDU Demeter Dénes: A Rákócziak gyulafehérvári nyomdája = Honismeret 1988. 4. 11—17.

JAKÓ Zsigmond: De Nederlandse jaren van Miklós Tótfalusi Kis = Netherlanders en Hongaren 48—57.

KILIAN István: Név- és évszámrejtés a XVII—XVIII. században = MKsz 1988. 1. 20—40.

KOVÁCS Sándor Iván: A Tótfalusi-kurziválások és

az elveszett búcsúlevél, a Valedictoria részletei a Mentségben = Írás és könyv I. 1987. 71—77.

SZÁNTÓ Tibor: Tótfalusi Kis Miklós Dávid zoltárok című kötetének keletkezéséről = Írás és könyv 117—120. ill.

TARNÓC Márton: Az Aranyos Biblia művelődéstörténeti jelentősége = Tarnóc Márton: Kettős-tükör. Bp. 1988. Magvető. 239—255.

TARNÓC Márton: Az Aranyos Biblia művelődéstörténeti jelentősége = It 1987/88. 2. 288—305.

TÓTFALUSI KIS Miklós: M. Tótfalusi K. Miklósnak maga személyének, életének és különös cselekedeteinek mentsége. Kiadja HAIMAN György. Bp. 1987, Helikon. 225 p.

18—20. század

BOGDÁN István: „Becsületesen közlegénykedni.” Egy sajátos múlt századi életút: Károlyi István pályája = Közgazdasági Szemle 1988. 3. 285—291.

CSÁKY S. Piroška: Vuk és az egyetemi nyomda = MKsz 1988. 4. 298—302.

FEKETE Csaba: Debreceni kalendárium 1752-re = MKsz 1988. 4. 293.

KUNTÁR Lajos: Az első szombathelyi könyvek. 200 éve indult megveszékelyükön a nyomdászat = Vasi Honismereti Közlemények 1987. 2. 9—16. ill.

NAGY Tibor: Dombóvári kisnyomdák története. 1891—1949. = MG 1987. 5—6. 126—132.

TAPOLCAINÉ SÁRAY SZABÓ Éva: A komáromi nyomdászat és sajtó 1849-ben. Tatabánya 1987, Komárom Megyei Tanács Honismereti Bizottsága. 74 p. [2] t. fol. ill. (Komárom Megyei Honismereti Kiskönyvtár)

ZAPF, Hermann: Könyveknek való ábécé az idő sodrában = Írás és könyv 1987. 15—21. ill.

Könyvművészet, illusztráció, térképészet

CENNERNÉ WILHELMB Gizella: A Zrínyiek ikonográfiai hírneve = Somogy 1988. 1. 65—68.

Erdély és a Réztek térképe és helységnévtára. Készült Lipszky János 1806-ban megjelent műve alapján. Szerkesztette HERNER János. Szeged 1987, József Attila Tudományegyetem. [54], 216 p. ill.

JORDÁNSZKY Elek: Magyarországon, 's az ahoz tartozó részekben lévő Bóldogságos Szűz Mária

kegyelem képeinek rövid leírása. Eszterás Pálnak két magyar könyvei nyomdoka szerint Posonban Belnay örökösének betűivel 1836. [Editio facsimile] TUSKÉS Gábor és KNAPP Éva tanulmányával. Bp. 1988, Akadémiai Kiadó. XXIII, 167 p. + 90 t. + 50 p.

KOLTAY Klára—LÉVAY Botondné—PÁL Antalné: A reformáció korának könyvművészete Magyarországon: 16. század [Kiállítási katalógus]. Debre-

cen 1987, [Kossuth Lajos Tudományegyetem]. 38 p. ill.

LOTZ Gyula: A Lázár-térképről = Geodézia és Kartográfia 1988. 5. 354—374.

PATAY Pálné: Felső-Magyarország térképei az 1680-as évekből = Geodézia és Kartográfia 1988. 3. 196—201. ill.

PATAY Pálné: Felső-Magyarország térképi ábrázolása a Thököly felkelés idején = MKsz 1988. 4. 285—292.

STEGENA Lajos: A Duna folyásának ábrázolása régi térképeken és a Lázár-térkép tájolása = Geodézia és Kartográfia 1988. 354—359. ill.

SZILÁRDFY Zoltán—TUSKÉS Gábor—KNAPP Éva: Barokk kori kisgrafikai ábrázolások magyarországi búcsújáráhelyekről. Bp. 1987, Egyetemi Könyvtár. 313 p. + [369] ill. (Bibliotheca Universitatis Budapestiensis Fontes et Studia 5.)

TÉGLÁSY Imre: Hercules Hungaricus: Egy Sambucus-embléma előtörténete és utóélete = A reneszánsz szimbolizmus 193—201.

ZEMPLÉNYI Ferenc: Egy magyar jezsuita emblematikus: Hajnal Mátyás. = A reneszánsz szimbolizmus 200—214. ill.

Könyvkötés-történet

BORSA Gedeon: Megbújó kincsek a könyvkötésekben = A Könyv 1988. 3. 145—151.

HOGYA György: Őt nemzedék a könyvkötészet szolgálatában: A Georgiak Veszprémben. Veszprém 1987. 62 p. ill.

KONCZ Pál: Hajdani könyvkötőkről = Múzeumi Diarium 1988. 10—12.

ROZSONDAI Marianne: A magyar könyvkötőművészet múltjából = Írás és könyv 1987. 78—89. ill.

RENYI Péter: Kner Erzsébet életművének etikája = MG 1987. 5—6. 74—79. ill.

RENYI Péter: Kner Erzsébet életművének etikája = Új Auróra 1988. 1. 83—87.

Könyvkereskedelemtörténet

18—19. század

BUKTA Zsuzsa: A kótyavetyéktől az első aukcióig = A Könyv 1988. 3. 155—159.

GAZDA István: Könyvkereskedők a régi Váci utcában a pesti könyvnyomtatás első száz évében. Bp. 1988, Akadémiai Kiadó. 115 p. [40] t. ill.

GAZDA István: A pesti könyvkereskedelemtörténete = Kvt 1988. 7. 411—413.

HUDI József: Veszprémi könyvkereskedők a XVIII—XIX. században = Horizont 1988. 2. 26—29.

VARGA Sándor: Boeken uit Nederland in een boekhandel te Pest in het jaar 1751 = Nederlanders en Hongaren 103—104.

20. század

BENCSIK Gábor: Először, másodszer... harmincharmadszor. Két évtized könyvaukciói = A Könyv 1988. 1. 125—137.

JAKAB Zoltán: A sajtótermékek ára és fogyasztása Magyarországon 1957—1987-ben = Jelkép 1988. 4. 27—39.

KUTI Éva—MARSHAL Miklós: A magyar könyvkereskedelmi infrastruktúra helyzete, fejlődése, problémái = A Könyv 1988. 2. 57—73.; 3. 47—67.

MÁNDI Péter: Könyvkiadás, -vásárlás és -olvasás Magyarországon = A Könyv 1988. 1. 105—111.

PETŐVÁRI Ágnes: Gulyás Pálné és Püski Sándor könyvesboltja = Alföld 1988. 7. 60—64.

PUSKI Sándorné—PUSKI Sándor: A manhattani magyar könyvesek. [Riporter] FAZEKAS Erzsébet = Mozgó Világ, 1988. 3. 81—94.

VARGA Sándor: Visszaemlékező: Várhelyi Tamás = A Könyv 1988. 3. 129—138. (Könyvesbolti Kiskereskedelmi Vállalat)

ZÖLD Ferenc—FÜLÖP Géza: Könyvkiadók és könyvterjesztők Magyarországon. Bp. 1987. Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülete. 219 p. ill.

Kiadástörténet és könyvkiadók-történet

Több évszázadot érintő művek

- FEHER Erzsébet: Egészségügyi tankönyvek 1777–1868 között = Magyar Pedagógia 1987. 4. 408–423.
- GIDAY Kálmán: Szegedi kalendáriumok = Csongrád Megyei Honismereti Híradó 1986. 7–18.
- HUBAI Péter: Biblia Múzeum = Népművelés 1988. 10. 24–25.
- KATHONA Géza: A szepességi evangélikus káté 1587. és 1667. évi kiadásai = MKsz 1988. 2–3. 201–202.
- KOVÁCS I. Gábor: Kis magyar kalendáriumtörténet a kezdetektől 1730-ig = MKsz 1988. 2–3. 140–155.
- PETŐCZ Károly: A szlovák betű útja Békéscsabán. Dedinszky Gyula könyve kapcsán = Új Auróra 1988. 1. 88–92. ill.
- SOLTÉSZ, Elisabeth: Hungarica prints published in the Netherlands = Nederlanders en Hongaren 28–39. ill.

17–18. század

- BUKOVSKY Andrea: Londoni magyar vonatkozású kiadványok és az 1664. évi Zrínyi-életrajz = ItK 1987/88. 1–2. 207–211.
- ENYEDI Sándor: A Kéziratkiadó Társaság történetéhez I. = MKsz 1988. 1. 67–74.

19. század

- BORSY Károly: Szepes Ignác és bibliakiadása = ItK 1986. 5. 551–558.
- KÁLNICZKY László: 100 éve jelent meg az első Vizrajzi évkönyv = Magyar Vizgazdálkodás 1988. 1. 12–13.
- SURÁNYI Béla: Gazdasági könyvészet Debrecenben a XIX. század végéig = Hajdú-Bihar Megyei Levéltári Évkönyv 1987. 63–75.

20. század

- ÉDER Zoltán: Hány kiadásban jelent meg az Erdélyi Magyar Szótörténeti Tár I. kötete? = Magyar Nyelv 1988. 3. 324–327.
- HAIMAN György: Bibliofília, vagy demokratikus könyvkiadás? Kner Imre kiadáspolitikai hagyatékából = Írás és könyv 1987. 62–70.
- KUNTÁR Lajos: Vas megye irodalmi múltjából. „Önerős” könyvkiadás. = Életünk 1988. 3. 370–376. (Nemzedékek Könyvkiadó)
- MEZEY László Miklós: Húszéves a pozsonyi Madách Könyvkiadó = Új Forrás 1988. 27–32.
- B. NÁDOR Orsolya: A csehszlovákiai magyar nyelvű könyvkiadás évtizedeiből. A Pravda Magyar Könyvtárától a Madách Könyvkiadó megalakulásáig (1949–1969) = Napjaink 1988. 8. 25–28.
- PETŐVÁRI Ágnes: Magyarok könyvtára. Egy utat tévesztett kiadó a MEFHOSZ = Napjaink 1988. 4. 34–36.
- PETŐVÁRI Ágnes: Misszó egy budai villa árán. A Válasz és a Fehér Holló Kiadó = Napjaink 1988. 11. 32–33.
- TEVAN Andor levelesládájából. Közreadja VOIT Krisztina. Bp. 1988. Gondolat. 448 p.
- TUSKÉS Tibor: A Dunántúli Magvető = A Könyv 1988. 3. 87–94.
- UMNYAKOVA, Jelena: Németh László művei a Szovjetunióban = Szovjet Irodalom 1988. 4. 161–166.
- VARGA Sándor: A Szikra könyvkiadó 1948-ban = Párttörténeti Közlemények 1988. 2. 146–178.
- VARGA Sándor: Visszaemlékező: Bródy András = A Könyv 1988. 2. 99–109. (Hungária Könyvkiadó)
- VARGA Sándor: Visszaemlékező: Rényi Péter = A Könyv 1988. 1. 125–137.

Sajtótörténet

Több évszázadot érintő művek

- ANTONIEWICZ, Roland: A lengyel sajtó Magyarországon a felszabadulásig = Jelkép 1988. 4. 166–173.
- BATÁRI Gyula: Két orvosi referáló lap a századfordulón = Orvosi Hetilap 1988. 52. 2806–2808.

- ELORZA, Antonio: El Socialista (1886–1912) = A Nemzetközi 1988. 144–149.
- FEKETE János: Adatok Kiskunfélegyháza sajtótörténetéhez. = Bács-Kiskun megye múltjából. Kiadja Iványosi Szabó Tibor. Kecskemét, 1987. 211–262. (A Bács-Kiskun Megyei Levéltár Kiadványai XI.)

KÓKAY György: Kétszáz éves a magyar folyóirat-irodalom = MKsz 1988. 2—3. 213.

LAKATOS Éva: 100 éves az Eleven Újság = MKsz 1988. 4. 274—284. ill.

Mokány Berczi és Spitzig Itzig, Göre Gábor mög a többiek... A magyar társadalom figurái az életpokban 1860 és 1918 között. Válogatta és szerkesztette BUZINKAY Géza. Bp. 1988, Magvető. 786 p. ill.

17—18. század

FEHÉR Katalin: A 18. század végi sajtó a nevelésről = MKsz 1988. 2—3. 205—208.

FRIED István: Göttinga és a magyarok. Szélgjegyzetek Futaky István és Kristin Schwamm bibliográfiájához. = MKsz 1988. 2—3. 217—220.

GÖMÖRI György: I. Rákóczi György híre a XVII. századi Angliában = Confessio, 1988. 117—120.

KURUCZ György: Pethe Ferenc az első magyar agrárszaklap élén = Agrártörténeti Szemle 1986. 1—2. 34—55. (Magyar Újság)

PENKE Olga: A Mindenes Gyűjtemény egyik forrása: az Esprit des Journalistes de Trévoux = MKsz 1988. 4. 248—273.

SEIDLER Wolfram: Aspekte des österreichisch—ungarischen Zeitschriftwesens im 18. Jahrhundert = MKsz 1988. 2—3. 214—217.

19. század

BEKE György: Az első magyar újság Bukarestben = Jelkép 1988. 4. 130—141. (Bukuresti Magyar Közlöny)

BERINDEI, Dan: Teleki László halálának visszhangja a Román Egyesült Fejedelemségek sajtójában = Teleki és kora. Szerkesztette Praznovszky Mihály, Rozsnyói Ágnes. Salgótarján, 1987. Nógrád Megyei Múzeumok Igazgatósága. 140—143.

DIENES Ottó: Az 1848—49-es forradalom és szabadságharc a korabeli északfrancia sajtóban. 1. = Somogy 1988. 3. 77—85.

DIÓSZEGI György: Hetilapok — az első magyar nyelvű szaklap = Gép 1988. 4. 121—126. ill.

DIÓSZEGI György: Kossuth Lajos üzenete a Pesti Hírlap anno 1841—1844. Bp. 1988, Népszava Kiadó. 223 p. [32] t. ill.

ELEK László: Szeberényi Lajos, Békés megye első folyóiratának; a Néptanítók Könyvének szer-

kesztője = Elek László: Művelődés és irodalom Békés megyében II. Békéscsaba 1988, Békés Megyei Múzeumok Igazgatósága. 147—205.

FORRAI Judit: Referáló lap egykor és ma = Az Orvosi Könyvtáros 1988. 2. 154—162. ill. (Orvosi Heti Szemle)

KISS József: Petőfi-Adattár I. Petőfi az egykorú sajtóban és egyéb nyomtatott forrásokban. Bp. 1987, Akadémiai Kiadó. 440 p. + 9 t. (A Magyar Irodalomtörténetírás Forrásai 11.)

KOROMPAI Gáborné: A Debreczeni Ellenőr helyi vonatkozású közleményei a lap első korszakában, 1874—1890. II. = A Hajdú-Bihar Megyei Levéltár Évkönyve XIV. 1987. 51—61.

KÖSZEGFALVI Ferenc: A vásárhelyi sajtó a dualizmus korában = Juss 1988. március 16—21.

KRESTIC Vasilije: Die subventionierte deutschsprachige Presse in Südungarn im Zeitalter der Dualismus = Gesellschaft, Politik und Verwaltung in der Habsburgermonarchie, 1830—1919. Herausgegeben von Ferenc Glatz und Ralph Melville Bp.—Wiesbaden 1987, Akadémiai Kiadó—Steiner. p. 253—272.

RATZKY Rita: A nemzet sorsa, sorstársaink nemzete (A nemzeti-nemzetiségi kérdés a Tudományos Gyűjteményben) = It 1987/88. 2. 257—287.

20. század

BÁN D. András: Az ész és erkölcs társadalmához. A Századunk című folyóirat történetéből = Újhold Évkönyv 1987. 2. 377—394.

BATARI Gyula: Fejezetek a két világháború közötti erdélyi magyar természettudományos, ipari és orvosi folyóiratkiadás történetéből. = Technikatörténeti Szemle 1986/87. 121—140.

BEKE György: Európában egyedülálló nemzetiségpolitikai folyóirat a hajdani Lugoson. A Magyar Kisebbség = Jelkép 1988. 1. 153—158. (Jakabffy Elemér)

BOLLOBÁS Enikő: A posztmodern költészet nagy folyóiratai (1951—86): Origin, Boundary 2, Sulfur, Sagetrieb. = Helikon 1987. 1—3. 113—125.

CSIKÓS Zsuzsa: Magyar szervezetek és újságok Argentínában = Tiszatáj 1988. 7. 78—82.

FILEP Tamás: Érték és folytonosság. A 30 éves Irodalmi Szemlééről = Kortárs 1988. 10. 145—147.

GOMBOCZ István: Klaus Manns amerikanische Zeitschrift Decision: ein unbedachter Beitrag zum militanten Humanismus = Acta Litteraria Acade-

- mae Scientiarum Hungariae 1988. 1—2. 87—97.
- GREZSA Ferenc: „A tanulmány volt az én honpolgári adóm...” A Tanú-író Németh László magyarság képéről = Forrás 1988. 77—83.
- GREZSA Ferenc: Németh László Tanú-korszakának irodalomszemlélete = Új Írás 1988. 2. 86—96.
- HALÁSZ Péter: A vidéki honismereti híradók seregszemléje = Honismeret 1988. 1. 3—7.
- HARS József: Magyar irodalmi művek fordításai a két világháború közötti Oedenburger Zeitungban 1—2. = Soproni Szemle 1988. 2. 97—109. 3. 220—232.
- HEKELI Sándor: A hírlapíró, akit utólag anyakönyveztek. 125 éve született Bródy Sándor = MS 1988. 4. 20—21.
- HORVÁTH Veronika: A Minerva-Társaság története = ItK 1986. 3. 305—312. (Thienemann Tivadar)
- JEMNITZ János: Contre la Guerre (1912—1914) = A Nemzetközi 1988. 149—153.
- JEMNITZ János: Vendredi (1935—1938) = A Nemzetközi 1988. 153—156.
- KERESZTÜRI Dezső: A két Válasz körül = Újhold Évkönyv 1986. 1. 410—427.
- LENGYEL Balázs: A Márciusi Fronttól az Újholdig = Újhold-Évkönyv 1986. 1. 467—491.
- LIPTAI Erviné: Adalékok a Társadalmi Szemle 1956-ban megjelent számaihoz = Tudományos Szocializmus Tanszék Közleményei ELTE 1976. 25—57.
- LITVÁN György—VARGA F. János: A Századunk körül. Csécsy Imre és Jászi Oszkár levelezéséből = Újhold-Évkönyv 1987. 2. 395—411.
- MAJOR—ZALA Lajos: Negyvennyolcas diáklaptervezetek [1948] = Somogy 1988. 3. 86—88.
- MOLNÁR Imre: A Sloboda című magyarországi szlovák lap 1945 és 1947 között = Magyarországtutató 1987. 145—161.
- MONOSTORI Imre: A szociáldemokrata sajtó Németh László képe a 30-as évek közepén = Forrás 1988. 3. 53—64.
- PÉTERI János: A szociálpolitikai írások a párt lapjában (1946—1982) = Jelkép 1987. 4. 32—42.
- PETŐ Andrea: Emlékezés a 100% megjelenésének 60. évfordulóján = Párttörténeti Közlemények 1988. 1. 218—220.
- POMOGÁTS Béla: Magyar folyóiratszerkesztő nyugaton. Beszélgetés Borbándi Gyulával = Új Forrás 1988. 5. 49—56.
- RAKÓCZI Rozália: A polgári demokratikus forradalom és a Magyar Tanácsköztársaság katonai lapjai = A Hadtörténeti Múzeum Értesítője 1987. 295—336. ill.
- RITTER Aladár: A pesti riporterkirály. Emlékezés Falus Ferencre és hetilapjára = Jelkép 1987. 4. 136—147. ill.
- RITTER Aladár: A Literatúra és testvér lapja = Jelkép 1988. 2. 132—145.
- RITTER Aladár: Zsolt Béla, a radikális publicista = Jelkép 1988. 4. 142—150. ill.
- RÓNAI Mihály András: Szép Szómorzsák = Kritika 1987. 9. 2.
- RÓNAI Mihály András: A Szép Szó utótörténete = Kritika 1988. 2. 18.
- SIEROCKI, Tadeusz: A Z Pola Walki 30 éve = Párttörténeti Közlemények 1988. 1. 225—229.
- SIPOS Péter: Dolgozók Lapja. 1937—1938. [Budapest] 1988, Kossuth Könyvkiadó. 229 p. [Részleges facsimile kiadás]
- SZABÓ Ágnes: Egy régi folyóiratunk: A Tánc = Táncművészet 1988. 4. 23.
- SZÓKE Domonkos: A Magyar Szemle és az Erdélykérdés = Tanulmányok Erdély történetéről. Szerkesztette Rácz István. Debrecen 1988, Csokonai Kiadó. 160—166.
- SZTRAPÁK Ferenc: Sajtó és közművelődés kapcsolódásai a Petőfi Népe és a Forrás 1970-es évfolyamában = Bács-Kiskun megye múltjából. Szerkesztette Iványosi Szabó Tibor. Kecskemét 1987. 263—304. (A Bács-Kiskun Megyei Levéltár Kiadványai IX.)
- TAKÁCS Olga, R.: Az „Új Kultúra”-ról = Literatúra 1987/88. 1—2. 71—77.
- TAR Ferenc: A pártviták tükröződése a helyi sajtóban 1946—1948. Adalékok Keszthely történetéhez = Évkönyv. Magyar Szocialista Munkáspárt Zala Megyei Bizottsága Oktatási Igazgatóság 1988. 61—85.
- TAR Károly: Keresünk és találunk barátokat = Jelkép 1987. 4. 148—159. (Ifjú Munkás, Kolozsvár)
- TUSKÉS Tibor: Tízéves a Dunatáj = Dunatáj 1988. 1. 5—11.
- VARGA József: Nyolcvan éve indult a Nyugat = Nagyvilág 1988. 1. 122—124.
- Vita a Szép Szó utóéletéről. [NAGY Csaba és FEJTŐ Ferenc írásai] = Kritika 1987. 5. 9.

Könyvtártörténet

Több évszázadot érintő művek

BAKONYI Ferencné: A könyvtár két évszázada = Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Könyvtárosok Tájékoztatója 1987. 3—4. 7—18.

FABÓ Edit: A 8—10. századi arab könyv- és könyvtárkultúra = MKsz 1988. 2—3. 186—196.

KISS Istvánné: A jászszentandrásai könyvtár története = Együtt 1987. 1—2. 24—38. ill.

VÉGH Ferenc: Száznegyven éves a Budapesti Műszaki Egyetem Központi Könyvtára = Kvt 1988. 9. 543—544.

16—17. század

FEKETE Csaba: Egri Lukács könyvtárának egy megmaradt kötete = MKsz 1988. 2—3. 199—201.

HAUSNER Gábor: Zrínyi Ádám és a Zrínyi-könyvtár = ItK 1987/88. 1—2. 185—192.

KOVÁCS Sándor Iván: „Mert szerencse vigasztal”. Velekedések néhány Zrínyi könyvjegyzetről = ItK 1987/88. 1—2. 179—184.

MONOK István: Zrínyi Miklós, a könyvgyűjtő = ItK 1987/88. 1—2. 175—179.

MONOK István—VARGA András: Partiumi könyvesházak, 1623—1730. (Sárospatak, Debrecen, Szatmár, Nagybánya, Zilah). Bp.—Szeged, 1988. MTA Könyvtára. 588 p. (Adattár XVI—XVIII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez 14.)

ÖTVÖS Péter: Egy főúri könyvtár a XVII. század elején (Illésházy István) = Az értelmiség Magyarországon a 16—17. században. Szerkesztette Zombori István. Szeged 1988. 149—157.

19. század

BATÁRI Gyula: Magyar egyletek könyvtárai New Yorkban a 19. században = Kvt 1988. 4. 235—236.

RÁDY Zoltánné: Rottenbiller Lipót, Pest város főpolgármesterének könyvgyűjteménye 1849-ben = MKsz 1988. 2—3. 156—168.

RÁSZLAI Lipót: Kossuth könyvtárának katonai könyvgyűjteménye = MKsz 1988. 2—3. 209—212.

SOMKUTI Gabriella: Eötvös József és a nemzeti könyvtár I—II. = Kvt 1988. 10. 614—619.; 11. 678—686.

SOMKUTI Gabriella: Történeti tények és köztudat, avagy: Mit alapított Széchényi Ferenc = Könyvtári Figyelő 1988. 4. 268—272.

VÉRTESY, Miklós: Pesti könyvtárak a 19. század első felében = Kvt 1988. 1. 46—49.

20. század

BOTKA Ferenc: Magyar költők és írók kéziratai a Petőfi Irodalmi Múzeumban = Írás és könyv 1987. 32—42. ill.

F. CSANAK Dóra: Írói hagyatékok az Akadémiai Könyvtár Kézirattárában = Írás és könyv 1987. 22—31. ill.

KÁRÁSZ Mária: Tíz éve itthon a Vasvári-hagyatékok = Csongrád Megyei Könyvtáros 1988. 1—2. 65—68. ill.

KARSAY Orsolya: Írói és költői hagyatékok az Országos Széchényi Könyvtár Kézirattárában = Írás és könyv 1987. 43—50. ill.

KOLTAY Klára: Külföldi Amesiuss és Perkins kiadások Magyarországon = Múzeumi Kurír 1987. 53. 11—15.

KÖSZEGFALVI Ferenc: A hódmezővásárhelyi közkönyvtár 1944—1952 között = Kvt 1988. 2. 105—112.

LUKÁCS László: A jászalsószentgyörgyi községi könyvtár története = Együtt Szolnok Megyei Könyvtári Híradó 1986. 3. 3—17.

NAGY Péter Tibor: A Bethlen-csoport francia nyelvű folyóiratának megalapítása 1932—33-ban = Aetas 1987. 2. 72—105.

NARAY, Josef: Die Franziskanerbibliotheken in Güssing = Hungarian Studies 1986. 2. 285—289.

RÓZSA György: Könyvtártörténeti adalékok és flekkes históriák = Kvt 1988. 10. 610—612.

RÓZSA György: „Tudományok és művészségek szeretete...” Írások az MTA könyvtárából. Bp. 1986, MTA Könyvtára. 165 p. ill. (A MTA Könyvtárának közleményei 16.)

SÍPOS Csaba: A somogyi népművelés a két világháború között, különös tekintettel a könyvtári kultúrára = Fejezetek Somogy megye történetéből. 1919. aug. 1.—1944. dec. 1. Szerkesztette

SÜRI Károly. Kaposvár 1988, MSZMP Somogy Megyei Bizottságának Oktatási Igazgatósága. 257—295.

SZABÓ Kálmán, Ifj.: A Tanácsköztársaság könyvtárügyi törekvései Sopronban = Soproni Szemle 1988. 3. 251—260.

SZABÓ Tibor—ZALLÁR Andor: Az ezredik népkönyvtár 1948-ban = Kvt 1988. 9. 550—551.

WIX Györgyné: Az emlékek színes szóttese III. = Kvt 1988. 4. 218—223.; 5. 289—296. (Országos Széchényi Könyvtár)

ZAY László: Ráday-örökség. Kollégium és Gyűjtemény = Budapest 1988. 2. 19—23. ill.

Bibliofília, könyvgyűjtés

GIDAY Kálmán: Adatok a szegedi ex libris történetéhez = Kisgrafika 1988. 1. 27—28. ill.

HAIMAN György: „A tömegtermelés megnevesítése”. Kner Imre és a bibliofília = Új Auróra 1988. 2. 94—103.

HORVÁTH Hilda: Az ex libris-kultúra a századeleji Magyarországon = Írás és könyv 1987. 90—104.

HORVÁTH Hilda: A XX. század elején készült magyar ex librisek tematikai csoportosításának lehetőségei 2—4. = Kisgrafika 1988. 1. 17—19.; 2. 27—30.; 3. 24—28. ill.

HORVÁTH Hilda: Magyar ex librisek 1525—1985. [Budapest] 1985. Magyar Bibliofil Társaság. 178 p. ill.

HORVÁTH J. József: Királyi folió a királynő számára = A Könyv 1988. 2. 141—145. (Mária Terézia, Joseph Kurzböck)

KELECSÉNYI Gábor: Literáti Nemes = Budapest 1988. 6. 36—38. ill.

KELECSÉNYI Gábor: Múltunk neves könyvgyűjtői. Budapest 1988, Gondolat. 297 p. ill.

PALÁSTHY Lajos: Rovásírás az ex librisen = Kisgrafika 1988. 1. 24—25. ill.

POGÁNY György: Fitz József és a Magyar Bibliophil Társaság = MKsz 1988. 2—3. 169—185.

POGÁNY György: A Magyar Bibliofil Társaság története (1920—1970) = Írás és könyv 198. 121—135.

SOÓS Imre: Fery Antal művészete = Kisgrafika 1988. 2—16. ill.

TÓTH Pál: A „Pécs Antal” Miniaturkönyvgyűjtők Klubjának története. [Miskolc] 1987. Pécs Antal Miniaturkönyvgyűjtők Klubja. 117 p.

Olvasástörténet

KERÉKGYÁRTÓ Mihály: Az ózdi Olvasó Egylet és Dalárda = Honismeret 1988. 4. 49—51.

MONOK István: Olvasmánytörténeti forrásaink — Értelmiségtörténet = Az értelmiség Magyarországon a 16—17. században. Ed. Zombori István. Szeged 1988. 169—181.

MONOK István: XVI—XVII. századi olvasmánykultúránk. (Régi magyarországi könyvjegyzékek összegyűjtése, nyilvántartása és publikálása) = MKsz 1988. 1. 78—82.

A múlt könyvtárosai, bibliográfusai

DIÓSZEGHYNÉ SZÉPE Katalin: Fitz József tanítványa voltam = Kvt 1988. 4. 233—234.

FRÁTER Jánosné: A Magyar Tudományos Akadémia könyvtárosai 1831—1949. Bp. 1987, MTA Könyvtára. 158 l. ill. (A MTA Könyvtárának közleményei 18.)

HORVÁTH Géza: In memoriam Szinnyei József = Komárom Megyei Könyvtáros 1988. 2. 33—37.

WIX Györgyné: Fitz József az Országos Könyvtári Központban = Kvt 1988. 6. 346—349.

HELTAI JÁNOS

J. SOLTÉSZ KATALIN

ARANY JÁNOS VERSELÉSE

Opus Irodalomtörténeti tanulmányok 9.

A monográfia nagy nemzeti klasszikusunk verstechnikájának részletes elemzésével egyúttal a magyar verselés klasszikus normáinak kérdését is megvilágítja. A feldolgozott anyag között van Arany János valamennyi fennmaradt verses műve, a töredékekkel, kétes hitelűekkel és fordításokkal együtt. A könyv felépítése a versszöveg vizuális befogadására alapozódik: első fejezete a „látható versformá”-val, az írásképpel foglalkozik, ezt követi a strófaszervezetek és rímképletek vizsgálata, majd a prozódia és ritmika, a rím, a járulékos versdízsek és alakzatok (alliteráció, refrén stb.) fejezete. A versformák áttekintése a hagyományos felosztásra épül: magyaros versformák, időmértékes versformák, szabadversek, kombinált és keverék versformák.

A kötet függelékében — a szerző Babits Mihály költői nyelve c. könyvéhez hasonlóan — a tárgyalt költői életmű valamennyi versformájának táblázata található; a táblázat az egyes versek formájának, verselési sajátosságainak meghatározására is alkalmas.

345 oldal — 14 × 21 cm — Fűzve 58,— Ft

ISBN 963 05 4027 4

IRODALOMTÖRTÉNET

A Magyar Irodalomtörténeti Társaság folyóirata

Főszerkesztő: Nagy Péter

A magyar irodalom s ezen belül főleg a huszadik századi s a mai szocialista magyar irodalom alakjainak és műveinek, problémáinak, folyamatainak és eredményeinek vizsgálatával foglalkozó tanulmányokat, cikkeket, ismertetéseket közli. Fontos célja, hogy az irodalomtörténet elvi és gyakorlati kérdéseinek tárgyalásával elősegítse az egyetemi és iskolai irodalomoktatás korszerűsítését, tágabb irodalmi látókör kialakítását.

Alapítva: 1912

Magyar nyelven

Megjelenik évente 1 kötet, 4 füzetben

Évi előfizetési díja: 180.— Ft

Előfizethető a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR)

Budapest, XIII. Lehel u. 10/A., 1900

Pénzforgalmi jelzőszám: 215-96162

AKADÉMIAI KIADÓ, BUDAPEST

IRODALOMTÖRTÉNETI KÖZLEMÉNYEK

A Magyar Tudományos Akadémia
Irodalomtudományi Intézetének folyóirata

Felelős szerkesztő: Komlós Tibor

Magyar irodalomtörténeti, új szempontokat érvényesítő elvi, történeti, esztétikai elemző dolgozatokat közöl, kiadatlan dokumentumokat publikál. Figyelemmel kíséri a magyar irodalomtörténettel foglalkozó kiadványokat, beleértve a külföldön megjelenteket is. Számot ad az Intézetben folyó kutatásokról.

Alapítva: 1891

Magyar nyelven, angol, francia és orosz összefoglalókkal

Megjelenik évente 1 kötet, 6 füzetben

Évi előfizetési díja: 228,- Ft

Előfizethető a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR)

Budapest, XIII. Lehel u. 10/A., 1900

Pénzforgalmi jelzőszám: 215-96162

AKADÉMIAI KIADÓ, BUDAPEST

A kiadásért felelős az Akadémiai Kiadó és Nyomda Vállalat főigazgatója
A nyomdai munkálatokat az Akadémiai Kiadó és Nyomda Vállalat végezte

Felelős vezető: Hazai György

Budapest, 1989., Nyomdai táskaszám: 18525

Felelős szerkesztő: Kókay György

Műszaki szerkesztő: Sándor István

Megjelent: 9,8 (A/5) ív terjedelemben

HU ISSN 0025-0171

TARTALOM

<i>Tóth Zoltán</i> : Szent István legrégebb életirata nyomán II. A Szent Istvánra vonatkozó időadatok tanúsága	319 x
<i>Borsa Gedeon</i> : A hazai könyvnyomtatás megalapítása	338
<i>Papp Júlia</i> : Képzőművészeti ismeretek és a „művészettörténeti gondolkodás” kezdetei Sándor István műveiben	355
<i>Lengyel András</i> : A Szeged története I.	369

KÖZLEMÉNYEK

<i>Szelestei N. László</i> : Passiószöveg töredéke a 16. század közepéről	383
<i>Stoll Béla</i> : Egy ismeretlen kolozsvári nyomtatvány 1601-ből	385
<i>Szabó György</i> : Torkos Jakab püspök kanonika-vizitációjának könyv- és eszmetörténeti tanulságai	391
<i>Kókay György</i> : Bessenyei György Der Amerikaner-ének utóélete	399
<i>Ényedi Sándor</i> : Pápai István levelei Aranka Györgyhöz	404
<i>Glász Mónika</i> — <i>Serfőző Sándor</i> : S. Kende bécsi antikvárius levelei és a Magyar Könyvszemlének szánt kiadatlan cikke 1893–95-ből	407

FIGYELŐ

<i>Lisztes László</i> : Beszámoló a 2. Országos Bibliográfiai Értekezlet előkészítéséről	410
<i>Beöthyné Kozocsa Ildikó</i> : Két XIV. századi héber kódex restaurálása	411

BIBLIOGRÁFIA

<i>Heltai János</i> : A magyar könyv-, könyvtár-, nyomda- és sajtótörténeti szakirodalom 1988-ban .	419
---	-----

Ára: 48. Ft

Előfizetés egy évre: 192. Ft

SOMMAIRE

<i>Tóth, Zoltán</i> : Sur les traces de la biographie la plus ancienne de Saint Étienne. II. Les dates se rapportant à Saint Étienne	319
<i>Borsa, Gedeon</i> : La fondation de la typographie en Hongrie	338
<i>Papp, Júlia</i> : Les connaissances de beaux-arts et les débuts de la „pensée de l'histoire de l'art” dans les ouvrages d'István Sándor	355
<i>Lengyel, András</i> : L'histoire de Szeged, vol. I.	369

CONTRIBUTIONS HISTORIQUES

<i>Szelestei N., László</i> : Un fragment d'un texte de passion du milieu du XVI ^e siècle	383
<i>Stoll, Béla</i> : Un imprimé inconnu de Kolozsvár de l'année 1601	385
<i>Szabó, György</i> : Les enseignements d'histoire de livre et d'idée de la canonica-visitatio de l'évêque Jakab Torkos	391
<i>Kókay, György</i> : La postérité du premier livre de György Bessenyei	399
<i>Enyedi, Sándor</i> : Les lettres d'István Pápai à György Aranka	404
<i>Glász, Mónika – Serfőző, Sándor</i> : Les lettres et un article inédit de 1893—1895, destiné à la Revue du Livre Hongroise, de S. Kende, libraire-antiquaire de Vienne	407

CHRONIQUE

<i>Lisztes, László</i> : Compte-rendu de la préparation de la seconde Conférence Nationale de Bibliographie	410
<i>Beöthy-Kozocsa, Mme Ildikó</i> : La restauration de deux codex hébreux du XIV ^e siècle	411

BIBLIOGRAPHIE

<i>Heltai, János</i> : La bibliographie spéciale de l'histoire de livre, de bibliothèque d'imprimerie et de presse en Hongrie en 1988	419
---	-----